

Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības vienošanās un domstarpību PROTOKOLS

Par 2024. gada budžetu un budžeta ietvaru 2024. -2026. gadam

Rīgā

2023. gada ____ . oktobrī

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 18.¹ panta devīto daļu, Pašvaldību likuma 82. pantu, likuma „Par pašvaldību budžetiem” 13. pantu un Ministru kabineta 2004. gada 6. jūlija noteikumiem Nr. 585 „Kārtība, kādā Ministru kabinets saskaņo ar pašvaldībām jautājumus, kas skar pašvaldību intereses” Ministru kabinets un Latvijas Pašvaldību savienība vienojas protokolā iekļaut sadaļu par budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024.-2026. gadam, izskatot sekojošus jautājumus:

1. Par pašvaldību budžetu ieņēmumiem

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

2024. gadā un vidējā termiņā paredzēt pašvaldību budžetam pastāvīgus un stabilus ieņēmumus, kas nodrošinātu pašvaldībām nepieciešamos finanšu resursus pašvaldību funkciju veikšanai, valsts noteikto uzdevumu īstenošanai un pašvaldību uzņemto saistību izpildei, t.sk. papildu resursus atlīdzības izdevumiem saistībā ar minimālās mēneša darba algas un pašvaldību pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu darba samaksas palielināšanu, būtiski augstākiem procentu izdevumiem par pašvaldību veiktajiem aizņēmumiem un izdevumiem preču un pakalpojumu cenu sadārdzinājuma segšanai.

Ievērot proporcionālītātes principu starp valsts un pašvaldību finanšu iespējām: palielinoties nodokļu ieņēmumiem valsts konsolidētajā kopbudžetā kopumā, nodokļu ieņēmumu pieaugums tiek nodrošināts arī pašvaldību budžetam.

Ministru kabineta viedoklis:

Pašvaldībām tiek paredzēta pastāvīga, stabila un prognozējama ieņēmumu bāze 2024. gadā un vidējā termiņā, kas nodrošina pašvaldībām nepieciešamos finanšu resursus pašvaldību funkciju veikšanai un saistību izpildei.

Vidējā termiņā pašvaldību budžetu jomā ir turpināms darbs pie pašvaldību izdevumu struktūras pilnveides, gūstot efektu no izdevumu pārskatīšanas un procesu centralizācijas, kas ļautu nodrošināt resursu efektīvāku izlietojumu. Turpināt pilnveidot budžeta un finanšu vadības sistēmas, efektīvākai izdevumu plānošanai un izmaksu optimizācijai.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

2024. gadā un vidējā termiņā pašvaldību budžetā ieskaitīt vismaz 80% no iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) ieņēmumiem.

Ministru kabineta viedoklis:

Lai nodrošinātu pašvaldību autonomo funkciju izpildi, pašvaldībām tiek nodrošināti finanšu resursi likumos noteikto funkciju īstenošanai, pie IIN sadalījuma starp pašvaldību budžetiem un valsts budžetu attiecīgi 75% / 25% un prognozētajiem ieņēmumiem pašvaldību budžetos no IIN 2024. gadā 1 976,0 milj. *euro* apmērā.

Puses vienojas:

Pašvaldībām tiek garantēti IIN ieņēmumi 100% apmērā no plānotās prognozes. IIN ieņēmumu sadalījums pa ceturkšņiem tiek noteikts šāds: I ceturksnī – 21%, II ceturksnī – 23%, III ceturksnī – 28%, IV ceturksnī – 28%. Nepieciešamības gadījumā, mēneša plāns tiek aprēķināts kā viena trešā daļa no ceturkšņa plāna.

Lai nodrošinātu pašvaldību funkciju veikšanai sabalansētu naudas pūsmu, pašvaldībām tiek plānots reizi nedēļā pārskaitīt 15% no mēnesim prognozētajiem IIN ieņēmumiem. Par veiktajiem maksājumiem tiek plānots koriģēt pašvaldībām piekrietošo IIN ieņēmumu daļu attiecīgajā mēnesī.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Ievērojot “Pašvaldību likuma” 4. panta piektajā daļā* noteikto, 2024. gadā un vidējā termiņā paredzēt papildu finansējumu pašvaldību budžetiem jauno pašvaldību autonomo funkciju izpildei: veicināt klimata pārmaiņu ierobežošanu un pielāgošanos tām, izveidot un finansēt pašvaldības policiju, nodrošināt atskurbšanas pakalpojumu pieejamību.

* *Piezīme: “Pašvaldību likuma” 4. panta piektā daļa nosaka: “(5) Nododot pašvaldībai jaunu autonomo funkciju vai uzdevumu, kura izpilde saistīta ar izdevumu palielināšanos, vienlaikus pašvaldībai nosakāmi finansējuma avoti šīs funkcijas vai uzdevuma izpildes nodrošināšanai.”.*

Ministru kabineta viedoklis:

Saskaņā ar Pašvaldību likumā noteikto pašvaldību autonomo funkciju izpildi atbilstoši savai kompetencei organizē un par to atbild pašvaldība, kā arī autonomo funkciju izpildi finansē no pašvaldības budžeta, ja likumā nav noteikts citādi. Atbilstoši Pašvaldību likumam pašvaldības domes kompetencē ir lemt par kārtību, kādā izpildāmas pašvaldības autonomās funkcijas. Vienlaikus jāatzīmē, ka atbilstoši aktualizētām nodokļu ieņēmumu prognozēm pašvaldību budžetos ieskaitāmie nodokļu ieņēmumi 2024. gadā pieaugs par 221,1 milj. *euro*, salīdzinot ar 2023. gada plānu.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Paredzēt, ka no 2024. gada pašvaldību budžetam tiek atjaunota līdz 2020. gadam spēkā esošā azartspēļu nodokļa ieņēmumu daļa – 25%.

Ministru kabineta viedoklis:

Azartspēļu nodokļa ieņēmumus tiek paredzēts ieskaitīt pašvaldību budžetos atbilstoši spēkā esošai likumdošanai. Izložu un azartspēļu nodokļa ieņēmumi pašvaldību budžetos 2024. gadā pieaugs par 99,2 tūkst. *euro*, salīdzinot ar 2023. gada plānu.

Puses vienojas:

Kopumā atbalstīt nodokļu ieņēmumus, kas tiek ieskaitīti pašvaldību budžetos 2024. gadā atbilstoši protokola 1.pielikumā minētajam apmēram, izņemot izložu un azartspēļu nodokļa ieņēmumus.

2. Par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem**Puses vienojas:**

1. Noteikt pašvaldību ikgadējo pieļaujamo aizņēmuma palielinājumu 2024. gadā 198,7 milj. *euro*, tajā skaitā 23,6 milj. *euro* Rīgas valstspilsētas pašvaldībai projekta “Satiksmes pārvads no Tvaika ielas uz Kundziņsalu” mērķu sasniegšanai, un 2025. un 2026. gadā 118 milj. *euro*. Sagatavojot likumu par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam, kopējais aizņēmumu pieļaujamais palielinājums tiek precizēts.

2. Noteikt galvenās pašvaldību aizņēmumu prioritātes 2024. - 2026. gadam:

- 2.1. aizņēmumi Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības (turpmāk – ES) līdzfinansētiem projektiem ar aizņēmuma apmēru, kas nepārsniedz projekta attiecināmo izmaksu kopējo apmēru..
 - 2.2. aizņēmumi ES Atveseļošanas fonda (turpmāk – AF) finansētiem projektiem, ar aizņēmuma apmēru, kas ne vairāk kā par 10% pārsniedz projekta AF finansējuma apmēru, un pievienotās vērtības nodokļa izmaksām (turpmāk - PVN). Pašvaldībām AF finansēto projektu īstenošanai (saskaņotajām aktivitātēm) kopējie pieejamie resursi ir aizņēmums ne vairāk kā 110% apmērā no AF finansējuma, aizņēmums PVN izmaksām un avanss no CFLA (atbilstoši Ministru kabineta noteikumos par attiecīgo AF aktivitāti noteiktajam apmēram).
 - 2.3. aizņēmumi Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta līdzfinansētiem projektiem ar aizņēmuma apmēru, kas nepārsniedz projekta attiecināmo izmaksu kopējo apmēru.
 - 2.4. aizņēmumi jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības vai esošas pirmsskolas izglītības iestādes paplašināšanas investīciju projektiem, lai mazinātu pašvaldībā reģistrēto bērnu rindu uz vietām pirmsskolas izglītības iestādēs. Pašvaldības budžeta līdzfinansējums ne mazāk kā 10% un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pozitīvs atzinums par projekta atbilstību Ministru kabineta apstiprinātiem projekta vērtēšanas kritērijiem.
3. Lai nodrošinātu ES līdzfinansēto projektu un AF finansēto projektu sekmīgu īstenošanu, pašvaldību aizņēmuma limita palielināšanas iespējas minētajiem projektiem, ir izskatāmas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ievērojot ilgtspējīgu finanšu politiku.
4. Lai nodrošinātu fiskāli atbildīgu pašvaldību saistību uzņemšanos un nodrošinātu augstas gatavības lietderīgu projektu īstenošanu, ņemot vērā pašvaldībām noteikto pieļaujamo kopējo aizņēmumu palielinājumu, papildus vidējā termiņa aizņēmuma prioritātēm 2024. gadā noteikt aizņēmumus:
- 4.1. izglītības iestādes investīciju projektu īstenošanai ilgtspējīgas pamatizglītības un vidējās izglītības funkcijas īstenošanai, kā arī skolu tīkla sakārtošanai ar pašvaldības budžeta līdzfinansējumu ne mazāk kā 10% un Izglītības un zinātnes ministrijas pozitīvu atzinumu par projekta atbilstību Ministru kabineta apstiprinātiem projekta vērtēšanas kritērijiem.
 - 4.2. pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras investīciju projektiem. Pašvaldības budžeta līdzfinansējums ne mazāk kā 10% un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pozitīvs atzinums par projekta atbilstību Ministru kabineta apstiprinātiem projekta vērtēšanas kritērijiem.
 - 4.3. transporta iegādei skolēnu pārvadāšanai ar atmaksas termiņu līdz septiņiem gadiem no aizdevuma līguma noslēgšanas dienas un ar pašvaldības budžeta līdzfinansējumu ne mazāk kā 10%.
 - 4.4. iekšējās drošības investīciju projektu īstenošanai- policijas infrastruktūras izveidei un uzlabošanai. Pašvaldības budžeta līdzfinansējums ne mazāk kā 15% un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pozitīvs atzinums par attiecīgā projekta atbilstību pašvaldības attīstības programmai un projekta nepieciešamību autonomās funkcijas nodrošināšanai.
 - 4.5. pašvaldības ne vairāk kā četriem noteiktiem prioritāriem investīciju projektiem ar aizņēmumu kopsummu ne vairāk kā 1,5 milj. *euro* apmērā, bet Rīgas valstspilsētas pašvaldībai kā galvaspilsētai ar aizņēmumu kopsummu ne vairāk kā 6 milj. *euro* apmērā. Pašvaldības budžeta līdzfinansējums ne mazāk kā 15% un pašvaldības domes lēmums, kas apliecina attiecīgā projekta atbilstību pašvaldības attīstības programmai un lietderīgu investīciju īstenošanu pašvaldības autonomās funkcijas nodrošināšanai. Aizņēmumu nav iespējams saņemt pašvaldības budžeta līdzfinansējuma daļas nodrošināšanai citos investīciju projektos, kas finansēti no aizņēmuma līdzekļiem. Aizņēmums piešķirams ar izmaksu 2024. un 2025. gadā, nosakot, ka pašvaldība 2024. gadā neapgūto aizņēmuma daļu nodrošina no

pašvaldības 2025. gada budžeta līdzekļiem, nodrošinot projekta vai tā kārtas pilnīgu pabeigšanu līdz 2025. gada 31. decembrim.

4.6. ceļu būvniecības projektiem¹, tajā skaitā projektā paredzēto inženiertīklu būvniecībai, ar pašvaldības budžeta līdzfinansējumu ne mazāk kā 15%. Satiksmes ministrija sniedz atzinumu par ceļu būvniecības projektu (izņemot par būvprojektā paredzēto, bet ceļa funkcijā neiekļauto inženiertīklu būvniecību) atbilstību apstiprinātiem projektu vērtēšanas nosacījumiem.

4.7. budžeta un finanšu vadībai ar atmaksas termiņu līdz trīs gadiem no aizdevuma līguma noslēgšanas dienas.

5. Aizņēmuma pieprasījumi 4.punktā minētajiem investīciju projektiem jāiesniedz, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos nosacījumus un kārtību, ne vēlāk kā līdz 2024. gada 1. septembrim.

6. Aizņēmumi 4. punktā minētajiem investīciju projektiem un aizņēmumam budžeta un finanšu vadībai tiek nodrošināti likumā par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam noteiktā kopējā pieļaujamā aizņēmuma limita ietvaros.

7. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju, Satiksmes ministriju, pamatojoties uz Reģionālās attīstības likum 14. panta 8. punktā doto deleģējumu, izstrādāt pastāvīgus Ministru kabineta noteikumus par 2.4., 4.1., 4.2. un 4.6.punktā minēto investīciju projektu vērtēšanas kārtību un kritērijiem, un nodrošināt, ka normatīvo aktu projekts tiek iesniegts Ministru kabinetā ne vēlāk kā līdz 2024. gada 1.februārim.

8. 2024. - 2026. gadā pašvaldībām ikgadējā kopējā aizņēmuma palielinājuma ietvaros nodrošināt iepriekšējos gados piešķirto vidējā termiņa aizdevumu izmaksu atbilstoši aizdevumu līgumos noteiktajiem nosacījumiem.

9. Likumā par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam noteiktā kopējā pieļaujamā aizņēmuma limita ietvaros, ja nepieciešams, nodrošināt aizņēmuma palielinājumu likumā "Par pašvaldību finanšu stabilizēšanu un pašvaldību finansiālās darbības uzraudzību" noteikto pasākumu izpildei.

10. Pašvaldībām, kuras vairākkārtīgi nav iesniegušas informāciju par neapgūtā aizņēmuma apmēru un neapgūšanas iemesliem atbilstoši Ministru kabineta 2019.gada 10.decembra noteikumu Nr.590 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem" 10.punktam, tādējādi nedodot iespēju saņemt aizņēmumus citiem investīciju projektiem, jautājums par jaunu aizņēmumu piešķiršanu var tikt izskatīts pēc piešķirto aizņēmumu apguves.

11. Ja pašvaldībai ikgadējais saistību apmērs kādā no saistību izpildes gadiem pārsniedz 20%, jaunus aizņēmumus vai galvojumus var saņemt tikai ES vai AF projektiem ES līdzfinansējuma vai AF finansējuma daļai, ar nosacījumu, ka pašvaldība spēj pildīt savas saistības pret kreditoriem un tai nav kavēti maksājumi. Ikgadējo saistību apmēru (aizņēmumu, galvojumu, citu ilgtermiņa saistību atmaksājamo summu) rēķina pret kārtējā gada plānotajiem ieņēmumiem bez valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim, tajā skaitā bez valsts budžeta transfertiem ES un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētiem projektiem noteiktu mērķu (izdevumu) segšanai, un iemaksām Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā.

12. Saglabāt 2023. gadā noteiktos galvojuma mērķus pašvaldību kapitālsabiedrību aizņēmumiem, tajā skaitā kurināmā iegādei ar pašvaldības galvojumu 100% valsts aizdevumu

¹ *Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 1.pantu ceļš ir jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela un tamlīdzīgas teritorijas visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un saliņas). Ceļa kompleksā ietilpst ceļš, mākslīgās būves (tilti, satiksmes pārvadi, tuneļi, caurtekas, ūdens novadišanas ietaises, atbalsta sienas un citas būves), ceļu inženierbūves (pasažieru sabiedrisko transportlīdzekļu pieturvietas un paviljoni, bremsēšanas un paātrinājuma joslas, transportlīdzekļu stāvvietas, atpūtas laukumi, velosipēdu ceļi un ietves, ceļu sakaru un apgaismojuma līnijas, elektrotransporta kontakttīkli un citas inženierbūves), satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi (ceļa zīmes, luksofori, signālstabiņi, aizsargbarjeras, gājēju barjeras, vertikālie un horizontālie ceļa apzīmējumi un citi tehniskie līdzekļi).*

summai, aizdevuma atmaksas termiņu līdz diviem gadiem un ar atlikto pamatsummas maksājumu līdz vienam gadam no aizdevuma līguma noslēgšanas dienas.

Puses vienojas:

Valsts kasei ir tiesības izdarīt grozījumus pašvaldību valsts aizdevuma līgumos, samazinot 2024. gadā plānotos pamatsummas maksājumus ne vairāk kā par aizdevuma procentu maksājuma pieaugumu, kas veidojas starp 2023. gada aizdevuma procentu kopsummu un 2024. gada aizdevuma procentu kopsummu, attiecīgi precizējot aizdevuma atmaksas grafiku, ievērojot šādus nosacījumus:

- pašvaldība ir iesniegusi pieteikumu un domes lēmumu par grozījumiem aizdevuma atmaksas grafikā līdz 2024. gada 1. martam;
- aizdevuma atlikums nav mazāks par 10 000 *euro*;
- atlikušais termiņš līdz aizdevuma atmaksas beigu termiņam pārsniedz divus gadus.

3. Valsts budžeta transferti pašvaldībām

Puses vienojas:

Kopumā atbalstīt piedāvāto valsts budžeta finansējuma sadalījumu caur nozaru ministrijām pašvaldību budžetiem 2024. gadā atbilstoši protokola 2. pielikumā minētajam apmēram.

4. Pašvaldību finanšu izlīdzināšana

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Pašvaldībām paredzēt valsts budžeta speciālo dotāciju, kas 2024. gadā salīdzinājumā ar 2023. gada dotācijas summu pieaugtu proporcionāli nodokļu ieņēmumu pieaugumam valsts konsolidētajā kopbudžetā.

Ministru kabineta viedoklis:

Atbilstoši pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinam 2024. gadam, tiek nodrošināts, ka nevienai no pašvaldībām nav izlīdzināto ieņēmumu samazinājums, savukārt vidējais pašvaldību izlīdzināto ieņēmumu pieaugums ir 8,1% pret 2023. gadam apstiprināto, kā arī ir izstrādāts speciāls risinājums.

Puses vienojas:

2024. gadā piešķirt vienreizēju papildu dotāciju pašvaldībām, kurām izlīdzinātie ieņēmumi uz vienu izlīdzināmo vienību ir zemāki par 90% no vidējiem izlīdzinātiem ieņēmumiem, nodrošinot šīs starpības samazinājumu par 30%. Vienreizējā papildu dotācija kopumā ir 7,0 milj. *euro* apmērā atbilstoši protokola 3. pielikumam.

Puses vienojas:

2024. gadā PFI aprēķins tiek veikts atbilstoši spēkā esošam likumam, vienlaikus tiek turpināts darbs pie priekšlikumiem PFI sistēmas izmaiņās.

Dotācijas apmēru par personu, kura ievietota sociālās aprūpes centrā līdz 1998. gada 1. janvārim, noteikt 8 748 *euro* apmērā (729 *euro* mēnesī). Dotācijas apmērs par vienu personu tiek palielināts par 11,5%, salīdzinot ar 2023. gadu.

5. Nozaru ministriju jautājumi

Izglītības un zinātnes ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

1. Lai izveidotu optimālu un ilgtspējīgu vispārējās izglītības iestāžu tīklu Latvijā:

- 1) tīkla reformā ņemt vērā kritērijus par sabiedriskā vai pašvaldību transporta nodrošinājumu izglītojamo pārvadājumiem, ceļu stāvokli un ceļā uz / no izglītības iestādes pavadīto laiku, dienesta viesnīcu / internātu pieejamību. Lai novērstu depopulāciju, ņemt vērā līdzsvarotas reģionālās attīstības principu un novada teritorijā pašvaldības plānotos attīstības centrus;
- 2) paredzēt, ka minimālais izglītojamo skaits klasē vai klašu grupā pamatizglītības pakāpē ir pašvaldību kompetence (Satversmes 112. pants nosaka, ka pamatizglītība ir obligāta);
- 3) paredzēt, ka minimālais izglītojamo skaits vidējās izglītības pakāpes klašu grupā valstspilsētās ir 120 izglītojamie, administratīvo teritoriju administratīvajos centros (izņemot valstspilsētas) – 90 izglītojamie; administratīvajās teritorijās ārpus administratīvajiem centriem – 40 - 45 izglītojamie. 25 izglītojamie, ja vispārējās izglītības iestāde īsteno vispārējās vidējās izglītības programmu, pamatojoties uz Latvijas Republikas divpusēju vai daudzpusēju starptautisku līgumu, vai privātā un pašvaldības vispārējās izglītības iestādē normatīvajos aktos noteiktajā pierobežas teritorijā, kas ir ES ārējā sauszemes robeža, ne vairāk kā 15 kilometru attālumā no ES ārējās sauszemes robežas, izņemot administratīvo teritoriju administratīvos centrus.

2. Pirms izglītības iestādes reorganizācijas vai slēgšanas tiek ņemta vērā novada / pilsētas izglītības iestāžu pieejamība un izglītības iestāžu kapacitāte pa izglītības posmiem.

3. Realizējot izglītības iestāžu reformu, nodrošināt pašvaldībām resursus transporta līdzekļu iegādei izglītojamo pārvadājumiem un izglītības infrastruktūras paplašināšanai un / vai dienesta viesnīcu būvniecībai.

Ministru kabineta viedoklis:

1. Lai izveidotu optimālu un ilgtspējīgu vispārējās izglītības iestāžu ekosistēmu Latvijā:
 - 1) Prioritāte ir kvalitatīva izglītība katram bērnam, pašvaldība kā izglītības iestādes dibinātājs plāno savus resursus tā, lai tiktu sasniegts mērķis – kvalitatīva izglītība katram bērnam. Resursu trūkums nevar attaisnot mērķa nesasniedzšanu vai kvalitatīvas izglītības nepieejamību. Sasniedzamības kritērijā atkarībā no izglītības posma, pamatojoties uz OECD rekomendācijām, 1. – 6. klašu grupā piemēro principu “izglītība tuvāk dzīvesvietai” jeb ceļā pavadītais laiks vienā virzienā (uz skolu / no skolas) ne ilgāks par 40 minūtēm ar pašvaldības organizētu transportu. Savukārt, 7. –12. klašu grupā attālumu starp izglītības iestādēm, kas ir ne vairāk kā 50 km (ceļā pavadītais laiks vienā virzienā (uz skolu / no skolas) ne ilgāks par 55 – 60 minūtēm ar pašvaldības organizētu transportu). Pašvaldības, atbilstoši Pašvaldību likumam, realizē savu autonomo funkciju gādāt par iedzīvotāju izglītību tādā veidā, lai iepriekš norādītie kritēriji tiktu izpildīti.
 - 2) Izstrādāts informatīvā ziņojuma projekts “Kompleksi risinājumi augstvērtīgai izglītības nodrošināšanai vispārējā pamata un vidējā izglītībā: ilgtspējīga izglītības iestāžu ekosistēma un efektīvs finansēšanas modelis” (turpmāk – informatīvais ziņojums), atbilstoši kuram plānots, ka kvantitatīvie kritēriji 1. – 6. klašu grupā ir rekomendējoši, kvantitatīvie kritēriji 7. – 12. klašu grupā ir saistoši izglītības iestāžu dibinātājiem. Informatīvais ziņojums iesniegts Ministru kabinetā.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Trīs gadu periodā pakāpeniski no valsts budžeta nodrošināt visu pedagogu, kas nodarbināti bērnu no 1,5 gadu vecuma līdz 4 gadiem izglītošanā, darba samaksas finansēšanu no valsts budžeta.

Ministru kabineta viedoklis:

Saskaņā ar Izglītības likumu valsts nodrošina pedagogu, kas īsteno bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanu, darba samaksu (gan pašvaldību, gan privātajās izglītības iestādēs). Pārējo

pedagogu, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas pašvaldības izglītības iestādēs, darba samaksa, tiek nodrošināta no pašvaldības budžeta.

Iekšlietu ministrijas jomā:

Puses vienojas:

Lai nodrošinātu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta sniegto pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, sniedzot savlaicīgu palīdzību iedzīvotājiem dažādās bīstamās situācijās, glābjot cilvēku dzīvības, materiālās vērtības un novēršot vides apdraudējumus, kā arī nodrošinātu optimālu, balstītu uz risku novērtējumu, struktūrvienību tīklojumu, paredzēt likumā "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" līdzekļus:

1) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta struktūrvienību dzīvības glābšanas spēju stiprināšanas nodrošināšanai 2024. gadā un turpmāk ik gadu 2 569 686 *euro*.

2) Atlīdzības palielināšanai Iekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas institūcijās nodarbinātajiem 2024. gadā un turpmāk ik gadu 27 528 335 *euro*.

3) Valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības paaugstināšanai Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm 2024. gadā – 2 580 156 *euro*, 2025. gadā – 2 580 156 *euro*, 2026. gadā – 2 580 156 *euro*.

Labklājības ministrijas jomā:

Puses vienojas:

Paredzēt pašvaldībām valsts budžeta līdzfinansējumu 30% apmērā aprūpes mājās pakalpojumu nodrošināšanai bērniem ar smagiem un ļoti smagiem funkcionāliem traucējumiem 2024. gadā un turpmākajiem gadiem 5,5 milj. *euro*. Valsts budžeta mērķdotācijas sadalījums pa pašvaldībām 2024. gadā atbilstoši protokola 4. pielikumam.

Puses vienojas:

Atbilstoši Saeimā 2023. gada 28. septembrī pieņemtajam likumam "Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā", veselības punktu izveides termiņš noteikts 2026. gada 1. janvāris, vienlaikus paredzēta vienreizējas mērķdotācijas izmaksa veselības punktu izveidei pašvaldībām līdz 2025. gada 31. decembrim.

Satiksmes ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Valsts vietējo autoceļu atjaunošanai valsts budžetā 2024. gadā papildu paredzēt 20 milj. *euro*, 2025. gadā un 2026. gadā – papildus 10 milj. *euro* ik gadu.

Laika periodā no 2021. gada līdz 2024. gadam veiktas un plānotas investīcijas valsts vietējo autoceļu posmos 307 km kopgarumā kopumā par 58 milj. *euro*.

Kopumā finansējums ir nepieciešams 819 km autoceļu, tai skaitā 453 km ir valsts vietējie autoceļi ar asfalta segumu un 341 km ir valsts vietējie autoceļi ar grants segumu.

Ministru kabineta viedoklis:

Valsts vietējiem autoceļiem 2024. gadā ir paredzēts valsts budžeta finansējums ir 25 milj. *euro* apmērā. Par šiem 25 milj. *euro* paredzēts veikt darbus uz aptuveni 125 km valsts vietējo autoceļu.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Izstrādāt ilgtermiņa tranzītielu finansēšanas un uzturēšanas politiku, lai nodrošinātu reģionālo centru, vietējās nozīmes centru un apdzīvoto vietu sasaisti ar reģionālās un nacionālās nozīmes centriem.

Palielināt finansējuma bāzi valsts budžeta apakšprogrammā 23.06.00 “Valsts autoceļu uzturēšana un atjaunošana” vismaz par 2 milj. *euro*.

Ministru kabineta viedoklis:

2023. gada 15. augustā ir veikti grozījumi Ministru kabineta Ministru kabineta 2008. gada 11. marta noteikumos Nr. 173 “Valsts pamatbudžeta valsts autoceļu fonda programmai piešķirto līdzekļu izlietošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi) (prot. Nr. 40 18. §). Šo grozījumu 46.1. punktā ir noteikts, ka pašvaldības līdzfinansējums pilsētas tranzīta ielas būvniecībai ir 25% apmērā no MK noteikumu 47. punktā minētajām projekta izmaksām.

Pašvaldību pilsētu tranzīta ielu būvniecībai 2024., 2025. un 2026. gadā ir paredzēts valsts budžeta līdzfinansējums 3 milj. *euro* apmērā.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Paredzēt, ka valsts budžeta finansējums mērķdotācijai pašvaldību autoceļiem un ielām 2024. gadā ir vismaz 67,61 milj. *euro*, lai novērstu arvien pieaugošās disproporcijas starp mērķdotāciju pašvaldību autoceļiem un ielām un finansējumu valsts budžeta programmai “Valsts autoceļu fonds” un nodrošinātu mērķdotācijas apmēra atbilstību aktuālajām transportbūvju izbūves izmaksām.

Ministru kabineta viedoklis:

Mērķdotācijām pašvaldību autoceļiem (ielām) 2024., 2025. un 2026. gadā ir paredzēts valsts budžeta finansējums 59,9 milj. *euro* apmērā.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Lai nodrošinātu pārvadājumus pilsētas nozīmes maršrutos, kā arī reģionālos pārvadājumus ar autobusiem atbilstoši iedzīvotāju pieprasījumam un normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, 2024. gadā rast papildu finansējumu valsts budžeta programmā 31.00.00 “Sabiedriskais transports” 16,4 milj. *euro* apmērā.

Ministru kabineta viedoklis:

Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos saistību izpilde nodrošināma nepieciešamā finansējuma jautājumus risinot kārtējā gada budžeta izpildes procesā, izmantojot pieejamos budžeta elastības mehānismus.

Tieslietu ministrijas un Finanšu ministrijas jomā:**Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:**

Līdz 2024. gada 1. jūnijam ir jāveic nepieciešamie grozījumi normatīvajos aktos, kas nodrošinās, ka 2023. gadā spēkā esošā kadastrālo vērtību bāze un metodika tiks izmantota nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinam 2025. gadā.

Pašvaldībām atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 10. maija noteikumiem Nr. 292 “Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumu prognozes noteikšanas kārtība” jāreķina nekustamā īpašuma nodokļa (turpmāk – NIN) prognoze, balstoties uz prognozētajām kadastrālajām vērtībām, kuras Valsts zemes dienests reķinās pēc stāvokļa uz 1. jūniju, tādejādi līdz minētajam datumam ir jābūt zināmām prognozētajām kadastrālajām vērtībām, kuras tiks izmantotas NIN aprēķinā 2025. gadā.

Lai sabiedrībai savlaicīgi būtu iespēja iepazīties ar jaunajām kadastrālajām vērtībām, lai saistībā ar tām Finanšu ministrija varētu izvērtēt nepieciešamību grozīt likumu “Par nekustamā īpašuma nodokli” un pašvaldības – saistošos noteikumus par NIN un attiecīgi pieņemt

grozījumus, ja tādi nepieciešami, kā arī, lai pašvaldības varētu sagatavot NĪN prognozi pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinam un konsolidētā budžeta ieņēmumu prognozei atbilstoši likumam “Par nekustamā īpašuma nodokli”, jaunas kadastrālās bāzes vērtības var stāties spēkā ne ātrāk kā 1,5 gadus pēc to pieņemšanas Ministru kabinetā, kā to arī paredz spēkā esošā Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 68. panta pirmā un otrā daļa². Jaunajām kadastrālajām vērtībām jābūt aprēķinātām pēc metodikas, kas atbilst Ministru kabineta Saeimā iesniegtajā likumprojektā “Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā” (Nr: 288/Lp14) definētajam kadastrālās vērtēšanas mērķim un principiem, kādus tos pieņems gala redakcijā Saeima.

Ministru kabineta viedoklis:

Šobrīd Saeimā tiek skatīts likumprojekts “Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā” Nr. 288/Lp14 (turpmāk – Likumprojekts). Ņemot vērā, ka Ministru kabinets turpina darbu pie nodokļu politikas pilnveides, lai nodrošinātu taisnīgu un samērīgu nodokļu sistēmu, jo īpaši šajos sociāli ekonomiskajos apstākļos, kad iedzīvotājiem un uzņēmējiem ir pieaudzis izmaksu slogs un nepieciešams rast kompleksus risinājumus, lai sabiedrībai neradītu papildu finansiālās grūtības, priekšlikumu iesniegšanas termiņš Likumprojektam uz otro lasījumu ir pagarināts līdz 2023. gada 1. decembrim.

Grozījumu likumā “Par nekustamā īpašuma nodokli”, kas saistībā ar kadastrālo vērtību bāzes izmaiņām paredz samērīgu nekustamā īpašuma nodokli, izstrāde ir būtiski saistīta ar šobrīd Saeimā esošā Likumprojekta tālāku virzību. Līdz ar to izmaiņas NĪN politikā tiks veiktas, kad būs pieņemti konkrēti lēmumi attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokļa bāzes – kadastrālās vērtības – izmaiņām.

Tieslietu ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju līdz 2024. gada 1. maijam sagatavot un iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu ar priekšlikumiem par 2023. gadā spēkā esošo kadastrālo vērtību un metodikas izmantošanu NĪN aprēķinam 2025. gadam.

Vides aizsardzības un reģionālās ministrijas jomā:

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

2024. gadā un turpmāk valsts budžetā paredzēt finansējumu pašvaldību investīciju programmas turpināšanai. Izstrādāt objektīvus un pamatotus investīciju projektu vērtēšanas kritērijus un nodrošināt lēmumu par finansējuma piešķiršanu pieņemšanas procesa caurspīdīgumu.

Ministru kabineta viedoklis:

2024. – 2026. gadā pašvaldībām ir iespēja realizēt investīciju projektus, piesaistot Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības, kā arī ES Atveseļošanas fonda finansējumu.

Latvijas Pašvaldību savienības viedoklis:

Paredzēt pašvaldībām stabilu ikgadēju finansējumu valsts budžetā valsts īpašuma – jūras piekrastes joslas – pārvaldībai.

Ministru kabineta viedoklis:

Pašvaldības ir valdītājs tās administratīvajā teritorijā esošajai jūras piekrastes joslai, un pašvaldībām ir tiesības šīs zemes vienības lietot, iegūt no tām visus iespējamus labumus un ar tām rīkoties, tajā skaitā tiesības tās iznomāt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai gūtu ienākumus to apsaimniekošanai un labiekārtošanai.

² 68.panta pirmā un otrā daļa:

(1) Kadastrālo vērtību bāzi apstiprina Ministru kabinets reizi četros gados līdz attiecīgā gada 15. jūnijam. Kadastrālo vērtību bāzi reģistrē Kadastra informācijas sistēmā.

(2) Kadastrālās vērtības aprēķinam apstiprināto kadastrālo vērtību bāzi piemēro no aiznākamā gada 1. janvāra.

Puses vienojas:

Vides aizsardzības un reģionālās ministrijai organizēt iesaistīto pušu sarunas, tai skaitā iesaistot Latvijas Pašvaldību savienību, atsevišķi par katru ES direktīvas vai regulas projektu vides jomā (piemēram, Komunālo notekūdeņu direktīva, Direktīva par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai, Atkritumu direktīva u.c.), lai saprastu prasību ieviešanas izmaksas, laika grafiku, kompetenču sadalījumu, jo direktīvu un regulu projekti atrodas dažādās virzības stadijās, pie kam to mērķi un uzstādījumi, kā arī ieviešanas termiņi sarunu laikā arī mainās. Veikt aprēķinus pie dokumentu virzības uzsākšanas, lai aizstāvētu Latvijas pozīciju, un pēc tam, kad dokuments jau ir pieņemts, ir precīzi zināmas prasības un to ieviešanas termiņi. Visu prasību izpildei nepietiekamu valsts un pašvaldību budžetu līdzekļu gadījumā, Vides aizsardzības un reģionālās ministrijai noteikt prioritāros pasākumus, vienlaikus izvērtējot atsevišķu prasību neieviešanas sekas.

Zemkopības ministrijas jomā:**Puses vienojas:**

Zemkopības ministrijai, izstrādājot Ministru kabineta noteikumu projektu par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību pasākumā “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” 2023. – 2027. gada plānošanas periodam, plānotā finansējuma 3,4 milj. *euro* apmērā ietvarā atbalstīt arī pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu atjaunošanas projektus.

Puses vienojas:

Divu gadu laikā, sākot no 2025. gada, pakāpeniski nodrošināt Zivju fondam paredzētās valsts budžeta dotācijas palielināšanu līdz apmēram, kas ir līdzvērtīgs valsts pamatbudžetā ieskaitītajiem Zivju fonda dotāciju veidošajiem ieņēmumiem.

Ministru prezidente

Latvijas Pašvaldību savienības
priekšsēdis

E.Siliņa

G.Kaminskis